

บทบาทสตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกา : เจ้าภาพผู้ดูแล
ทำเนียบขาวหรือที่ปรึกษาประธานาธิบดี
Roles of the American First Lady : White House
Care-Taker or the President's Adviser

สุธีรา อภิญญาเวศพร*
Suteera Apinyavesporn

บทคัดย่อ

“สตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกา” เป็นตำแหน่งที่ไม่ได้มีการแต่งตั้งตามกฎหมายและไม่ได้มีการกำหนดบทบาทชัดเจนอย่างเป็นทางการ การที่สตรีหมายเลขหนึ่งเป็นบุคคลสาธารณะและเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับประธานาธิบดีมากที่สุดทำให้ได้รับความสนใจและติดตามความเคลื่อนไหวจากประชาชนและสื่อมวลชนอเมริกันตลอดเวลา นอกจากนี้ ความคิดเห็นของเธอยังมีอิทธิพลต่อประธานาธิบดีทั้งทางตรงและทางอ้อม สตรีหมายเลขหนึ่งถูกคาดหวังว่าจะต้องสามารถแสดงบทบาทได้หลากหลาย เช่น เป็นเจ้าภาพฝ่ายหญิงของทำเนียบขาว กล่าวสุนทรพจน์ในที่สาธารณะ ทำกิจกรรมสังคมสงเคราะห์ รับผิดชอบทางการเมือง ให้ปากคำต่อคณะกรรมการสิทธิการของสภาองเกรส เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ชาวอเมริกันก็ไม่ได้เห็นด้วยถ้าสตรีหมายเลขหนึ่งจะมีบทบาทที่โดดเด่นเท่ากับหรือมากกว่าประธานาธิบดี บทบาทของสตรีหมายเลขหนึ่ง

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ปรจํานาควิชาวประวัตินาสตร คณะอักษรศาสตร มหาวิทยาลัยศิลปากร

แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับทัศนคติและความสนใจส่วนตัว และความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างเธอกับสามี สตรีหมายเลขหนึ่งบางคนเลือกที่จะปฏิบัติตามธรรมเนียมที่เคยเป็นมา ดูแลทำเนียบขาวและทำงานสังคมสงเคราะห์ ไม่ก้าวล่วงงานด้านการเมืองของสามี แต่สตรีหมายเลขหนึ่งบางคนเห็นว่านอกจากงานในหน้าที่เหล่านี้แล้ว เธอยืนยันขอมีส่วนร่วมทางการเมืองและกลายเป็นหุ้นส่วนหรือที่ปรึกษาคนสำคัญของประธานาธิบดี

คำสำคัญ : สตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกา อิลินอร์ รูสเวลต์ ฮิลลารี คลินตัน ออบิเกล แอดัมส์

Abstract

“American First Lady” is not an official position appointed by laws and her role is not officially defined. As a public figure and the closest person to the President, her life and activities always receive close attention from the American public and the media. In addition, her opinion may have a direct or indirect influence upon the President. The First Lady is expected to be able to perform a variety of roles such as hosting the White House social functions, giving speeches to the public, participating in social welfare activities, political campaigning, testifying before the Congress commissions etc. However, Americans will not approve of the First Lady assuming an equal or more prominent role than the President. The First Lady’s roles are diverse, depending on her attitude, interests and personal relationship with the President. Some First Ladies confine themselves to traditional roles such as taking care of the White House, organizing charity work and keeping

away from the Presidential domain. On the other hand, some First Ladies insist on taking part in political activities and they become important political partners and advisers to the President.

Keywords : The American First Lady, Eleanor Roosevelt, Hillary Clinton, Abigail Adams

สตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกาไม่ใช่ตำแหน่งที่มีการแต่งตั้งตามกฎหมายและไม่ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างเป็นทางการ สาธารณชนและสื่อมวลชนอเมริกันให้ความสนใจและติดตามชีวิตส่วนตัว บทบาทและความคิดเห็นของเธอมากมายเพราะเธอเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุดและมีอิทธิพลต่อประธานาธิบดีทั้งทางตรงและทางอ้อม บทบาทของสตรีหมายเลขหนึ่งมีหลากหลายและแตกต่างกันไป สตรีหมายเลขหนึ่งบางคนให้ความสำคัญกับบทบาทการเป็นเจ้าภาพฝ่ายหญิงของทำเนียบขาวและงานอาสาสมัครสาธารณกุศลต่าง ๆ ซึ่งเป็นบทบาทดั้งเดิมที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ไม่ก้าวล่วงเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการทำงานในตำแหน่งผู้นำประเทศของสามี แต่สตรีหมายเลขหนึ่งหลายคนเห็นว่าไม่ควรจำกัดบทบาทเพียงแค่นั้น ควรจะขยายบทบาทออกไปโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมหรือเป็นที่ปรึกษาด้านการเมืองของสามี

ที่มาของตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกา

หลังจากประกาศอิสรภาพจากอังกฤษใน ค.ศ. ๑๗๗๖ ชาวอเมริกันสร้างระบบการเมืองการปกครองของตัวเองโดยใช้ระบบสาธารณรัฐและมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศและเป็นผู้บริหารรัฐบาล สำหรับภรรยาของประธานาธิบดีนั้น ชาวอเมริกันได้นำคำว่า “เลดี” (Lady) มาเป็นคำนำหน้าชื่อเพื่อยกย่องภรรยาของประมุขของประเทศตาม

มาร์ธา วอชิงตัน (Martha Washington 1789-1797) อภิเกล แอดัมส์ (Abigail Adams 1797-1801)

ธรรมเนียมประเพณีซึ่งคุ้นเคยตั้งแต่เมื่อครั้งยังอยู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์อังกฤษ นายพลจอร์จ วอชิงตัน (George Washington) แม่ทัพของกองทัพชาวอาณานิคมในสงครามประกาศอิสรภาพได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานาธิบดีคนแรกของอเมริกา มาร์ธา วอชิงตัน (Marta Washington) ภรรยาซึ่งเคยให้ความช่วยเหลือดูแลทหารของกองทัพอาณานิคม ในช่วงสงครามเป็นอย่างดีจึงได้รับการยกย่องให้เป็น “เลดี้ วอชิงตัน” ภรรยาของประธานาธิบดีคนต่อมา ก็ได้รับการยกย่องเป็น “เลดี้” เช่นกัน เช่น อภิเกล แอดัมส์ (Abigail Adams) ภรรยาของประธานาธิบดีจอห์น แอดัมส์ เป็น “เลดี้ แอดัมส์” (lady Adams) และ ดอลลี เมดิสัน (Dolley Madison) ภรรยาของประธานาธิบดีเจมส์ เมดิสัน เป็น “เลดี้ เมดิสัน” (Lady Madison) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในระยะแรกนี้ บางครั้งก็มีการเรียกภรรยาของประธานาธิบดีตามตำแหน่งของสามี เช่น “มิสซิสเพรสซิเดนท์” (Mrs. President) หรือ “เพรสซิเดนท์เดรส” (Presidentress) เป็นต้น

ตำแหน่ง “สตรีหมายเลขหนึ่ง” มีการกล่าวถึงเป็นครั้งแรกในพิธีศพของดอลลี เมดิสันใน ค.ศ. ๑๘๔๗ ดอลลี เมดิสันเป็นภรรยาของเจมส์ เมดิสัน รัฐมนตรีต่างประเทศในสมัยรัฐบาลประธานาธิบดีทอมัส เจฟเฟอร์สัน และได้ทำหน้าที่เจ้าบ้านฝ่ายหญิงให้เจฟเฟอร์สันซึ่งเป็นม่ายในเวลาที่ลูกสาวของเขา มาร์ธา เจฟเฟอร์สัน แรนดอล์ฟ (Martha Jefferson Randolph) ไม่อยู่ในกรุงวอชิงตัน ดีซี ต่อมา สามีของเธอก็ได้ขึ้นเป็นประธานาธิบดี

ต่อจากเจฟเฟอร์สันอีก ๘ ปีและหลังจากหมดวาระ เธอยังคงอาศัยอยู่ในกรุงวอชิงตัน ดีซีต่อไป ทำให้เป็นที่คุ้นเคยและยกย่องในสังคมกรุงวอชิงตัน ดีซี เมื่อเธอเสียชีวิตลง ประธานาธิบดีแซคาราย เทเลอร์ (Zachary Taylor) ได้กล่าวคำไว้อาลัยยกย่องเธอให้เป็นสตรีหมายเลขหนึ่งของประเทศ (First Ladies National Historic Site 2013)

สำหรับสตรีหมายเลขหนึ่งคนแรกที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรคือ แฮเรียตเลน (Harriet Lane) หลานสาวของประธานาธิบดีเจมส์ บูแคนัน (James Buchanan) ซึ่งเป็นประธานาธิบดีหนุ่มโสด ใน ค.ศ. ๑๘๖๐ หนังสือพิมพ์รายเดือน *Frank Leslie's Illustrated* ยกย่องเธอว่าเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งของประเทศ (First Ladies National Historic Site 2013) ต่อมา ในช่วงสงครามกลางเมืองของอเมริกัน สื่อมวลชนใช้คำว่าสตรีหมายเลขหนึ่งเมื่อรายงานข่าวเกี่ยวกับแมรี ลิงคอล์น (Mary Lincoln) ภรรยาของประธานาธิบดีอับราฮัม ลิงคอล์น (Abraham Lincoln) (National First Ladies' Library : Lucy Hayes 2014) วิลเลียม โฮเวิร์ด รัสเซลล์ (William Howard Russell) นักเขียนชาวอังกฤษซึ่งเดินทางไปยังภาคใต้ใน ค.ศ. ๑๘๖๓ ได้บันทึกว่าชาวใต้เรียกวารีนา (Varina) ภรรยาของเจฟเฟอร์สัน เดวิส (Jefferson Davis) ประธานาธิบดีสมาพันธรัฐว่าสตรีหมายเลขหนึ่งของสมาพันธรัฐ (First Lady of the Confederacy) (Russell 1863 : 177 in Caroli 2010 : xv)

ตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งของประเทศเป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้นในช่วงหลังสงครามกลางเมือง ใน ค.ศ. ๑๘๗๗ นักหนังสือพิมพ์แมรี เคลเมอร์ เอมส์ (Mary Clemer Ames) เรียกลูซี เว็บป์ เฮย์ส (Lucy Webb Hayes) ภรรยาของประธานาธิบดีรัทเธอร์ฟอร์ด บี เฮย์ส (Rutherford B. Hayes) ว่าสตรีหมายเลขหนึ่งของประเทศ เธอเป็นภรรยาของประธานาธิบดีคนแรกที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เธอเดินทางพร้อมกับประธานาธิบดีเฮย์สจากฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกไปจรดมหาสมุทรแปซิฟิกและได้รับความนิยมมาก สื่อมวลชนติดตามทำข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวของเธอตลอดเวลา (Caroli 2010 : xv) เมื่อเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ สตรีหมายเลขหนึ่งเป็นตำแหน่งที่ชาวอเมริกันคุ้นเคยมากขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นที่ยอมรับจนถึงปัจจุบัน นับจนถึงขณะนี้ อเมริกายังไม่มีสตรีได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี จึงยังไม่มีคำเรียกสำหรับสามีของประธานาธิบดีหญิง อย่างไรก็ตามหากเปรียบเทียบกับตำแหน่งผู้ว่าการรัฐซึ่งเป็นสตรีหลายท่าน สามีของผู้ว่าการรัฐหญิงจะขนานนามเป็น นุรุษหมายเลขหนึ่ง (First Gentleman) ดังนั้น สามีของประธานาธิบดีหญิงก็อาจจะเรียกว่า นุรุษหมายเลขหนึ่งเช่นเดียวกัน

“สตรีหมายเลขหนึ่ง” ของอเมริกาใครคือใคร

สตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกาโดยทั่วไปหมายถึงภรรยาของประธานาธิบดีซึ่งดำรงตำแหน่งประมุขของประเทศในขณะนั้น เช่น จูเลีย แกรนท์ (Julia Grant) ภรรยาของประธานาธิบดียูลิสซิส เอส แกรนท์ (Ulysses S. Grant) อีดิธ รูสเวลต์ (Edith Roosevelt) ภรรยาของประธานาธิบดีทีโอดอร์ รูสเวลต์ (Theodor Roosevelt) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ประธานาธิบดีท่านนั้นเป็นโสดหรือเป็นม่ายหรือในกรณีที่ภรรยาของประธานาธิบดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ สตรีผู้เป็นลูกสาว ลูกสะใภ้ น้องสาว หลานสาว หรือเพื่อนสาวจะทำหน้าที่เจ้าบ้านฝ่ายหญิงของทำเนียบขาวแทน เช่น เอมิลี โดเนลสัน (Emily Donelson) และซาร่าห์ ยอร์ก แจ็คสัน (Sarah Yorke Jackson) หลานสาวและลูกสะใภ้ ปฏิบัติหน้าที่แทนราเชล แจ็คสัน (Rachel Jackson) ภรรยาของประธานาธิบดีแจ็คสันซึ่งเสียชีวิตก่อนเขาเข้ารับตำแหน่งประมาณสามเดือน (National First Ladies' Library : Rachel Jackson 2013) แองเจลิกา ซิงเกิลตัน แวน บิวเรน (Angelica Singleton Van Buren) ลูกสะใภ้ปฏิบัติหน้าที่แทนแฮนนา แวน บิวเรน (Hanna Van Buren) ภรรยาของประธานาธิบดีแวน บิวเรนซึ่งเสียชีวิตไปแล้ว ๑๘ ปี (Lewis, American First Ladies : Wives of the Presidents 2014) เป็นต้น ทั้งนี้ สตรีผู้ทำหน้าที่เจ้าภาพของทำเนียบ

อดีตสตรีหมายเลขหนึ่ง

แถวนั่ง จากซ้ายไปขวา : เลดี เบิร์ด จอห์นสัน, แพท นิกสัน, โรสซาลิน คาร์เตอร์, เบตตี ฟอร์ด
แถวยืน จากซ้ายไปขวา : เนนซี เรแกน, บาร์บารา บุช

ชาวแทนเหล่านี้จะไม่อยู่ในรายชื่อของสตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกาที่เป็นทางการ ยกเว้น แะเรียต เลน หลานสาวของประธานาธิบดีบุคคานันเท่านั้น

สตรีหมายเลขหนึ่งหลายคนมีการศึกษา สถานะทางสังคมและฐานะทางการเงิน สูงกว่าและมั่งคั่งกว่าสามีซึ่งกลายมาเป็นประธานาธิบดีของอเมริกา เช่น จอร์จ วอชิงตัน ประธานาธิบดีคนแรกของอเมริกาแต่งงานกับมาร์ธา แดเนบริจด์ คัสทิส (Martha Dandridge Custis) แม่ม่ายที่มั่งคั่งของเวอร์จิเนีย ประธานาธิบดีแอนดรู จอห์นสัน (Andrew Johnson) สามารถอ่านออกเขียนได้จากการสอนของภรรยา อลิซา จอห์นสัน (Eliza Johnson) ประธานาธิบดีวอร์เรน จี ฮาร์ดิง (Warren G. Harding) แต่งงานกับแม่ม่ายฟลอเรนซ์ คลิง (Florence Kling) ผู้มั่งคั่งซึ่งช่วยให้เขาได้เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์และนักการเมืองที่ประสบความสำเร็จ และประธานาธิบดีแฮร์รี เอส ทรูแมน (Harry S. Truman) แต่งงานกับเบส วอลเลซ (Bess Wallace) ลูกสาวของนายกเทศมนตรีเมืองอินดีเพนเดนซ์ รัฐมิสซูรี (Gould 1996 : 16) เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า ภรรยาที่มีคุณสมบัติถึงพร้อมทั้งฐานะทางการเงินและสถานะทางสังคมมีส่วนสนับสนุนให้สามีนักการเมืองเจริญก้าวหน้าและสามารถก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งสูงสุดของประเทศได้

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นสตรีหมายเลขหนึ่ง พวกเธอจะไม่ทำงานหรือมีตำแหน่งในบริษัทเอกชนเป็นเด็ดขาด สตรีหมายเลขหนึ่งจะได้รับการดูแลด้านความปลอดภัยเต็มที่ จะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเฉพาะ แม้ว่าตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งจะเป็นตำแหน่งที่ไม่มีการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการและไม่มีค่าตอบแทนการทำงาน แต่เธอจะได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายจากรัฐบาลกลาง (Caroli 2014) สตรีหมายเลขหนึ่งจะมีสำนักงานในทำเนียบขาวแต่อยู่คนละปีกกับสำนักงานของประธานาธิบดี ยกเว้นสมัยของฮิลลารี คลินตัน (Hillary Clinton) สำนักงานของสตรีหมายเลขหนึ่งมีหน้าที่ดูแลงานสังคมและงานพิธีการต่าง ๆ ของทำเนียบขาว มีเจ้าหน้าที่แผนกต่าง ๆ ประจำสำนักงาน เช่น หัวหน้าสำนักงาน โฆษกประจำตัวสตรีหมายเลขหนึ่ง เลขานุการสังคมของทำเนียบขาว หัวหน้างานตกแต่งดอกไม้ เป็นต้น

สตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกากับสื่อมวลชน

แม้ว่าอเมริกาจะเป็นประเทศที่ปกครองแบบสาธารณรัฐ แต่ในระยะแรกชาว

อเมริกันบางส่วนโดยเฉพาะสื่อมวลชนยังมีการเปรียบเทียบผู้นำของอเมริกาและภรรยา กับกษัตริย์และราชินีของต่างประเทศด้วยความคุ้นเคยกับระบบเดิม แต่เมื่อเวลาผ่านไป ปรากฏว่าผู้นำของอเมริกามีลักษณะแตกต่างอย่างชัดเจนกับกษัตริย์ของประเทศต่าง ๆ ทำให้การเปรียบเทียบหายไป ทว่าในส่วนของสตรีนั้นยังคงมีการเปรียบเทียบอยู่ มากาเรต มีด (Margaret Mead) นักมนุษยวิทยาที่มีชื่อเสียงได้กล่าวว่า “Kings and queens have always focused people’s feelings and since we’re not very far from a monarchy, the President’s wife, whoever she is, has little choice but to serve as our queen” (New York Times, December 12, 1974, section vi. : 36. in Caroli 2010 : xvii)

สตรีหมายเลขหนึ่งนับเป็นบุคคลสาธารณะที่ชีวิตส่วนตัวและกิจกรรมทางสังคม เป็นที่สนใจและติดตามของสื่อมวลชนตลอดเวลา เช่น เรื่องสุขภาพ เรื่องภายในครอบครัว เพื่อนฝูง เสื้อผ้าแฟชั่น เพื่อนำมาเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับรู้ การถูกจับจ้องจาก สาธารณชนตลอดเวลา ทำให้สตรีหมายเลขหนึ่งหลายคนไม่มีความสุข เช่น มาร์ธา วอชิงตัน เขียนจดหมายถึงหลานสาวใน เดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๗๘๙ ว่า “I live a very dull life here...I never goe to any publick place...I think I am more like a state prisoner than anything else, there is certain bounds set for me whixh I must not depart from...” (Brady 2005 : 175–6) อลิซา จอห์นสัน (Eliza Johnson) ภรรยาประธานาธิบดี แอนดรู จอห์นสัน (Andrew Johnson) แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นบุคคลสาธารณะ ว่า “It’s all very well for those who like it, but I do not like this public life at all. I often wish the time would come when we would return to where I feel we best belong.” (National First Ladies’ Library : Eliza Johnson 2014)

สื่อมวลชนทำให้สตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกากลายเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่ รู้จักของชาวอเมริกันทั่วประเทศตั้งแต่สมัยลูซี เฮย์ ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความเฉียบแหลมทางการเมืองและโดดเด่นทางสังคม ในการติดตามประธานาธิบดีเฮย์ ไปเยือนมลรัฐต่าง ๆ จากฝั่งแอตแลนติกจนถึงฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกใน ค.ศ. ๑๘๘๐ ลูซี เฮย์ ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนมากและได้รับการต้อนรับอย่างดีจากประชาชน มีการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวของเธอบนหน้าหนังสือพิมพ์เสมอ ทำให้สตรีหมายเลข หนึ่งเป็นที่จับตามอง ประธานาธิบดีรัทเธอร์ฟอร์ด เฮย์และสตรีหมายเลขหนึ่งเคร่งครัดใน ศาสนา ลูซี เฮย์ปฏิเสธที่จะเสิร์ฟเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานสังคมของทำเนียบขาว

จนทำให้สื่อมวลชนตั้งสมญานามว่าเป็น “Lemonade Lucy” นอกจากนี้ เธอยังสนับสนุนการเคลื่อนไหวของขบวนการรณรงค์ต่อต้านการดื่มสุรา (Temperance Movement) ซึ่งเป็นหนึ่งในขบวนการปฏิรูปประเทศในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ที่ประสบความสำเร็จ (National First Ladies’ Library : Lucy Hayes 2013)

สื่อมวลชนและสาธารณชนให้ความสนใจต่อสตรีหมายเลขหนึ่งมากกว่ารองประธานาธิบดี แม้วาระระบบการเมืองการปกครองตามรัฐธรรมนูญของอเมริกา ผู้ดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดีมีอำนาจและบทบาทต่อจากประธานาธิบดี และจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งแทนประธานาธิบดีหากว่าประธานาธิบดีไม่สามารถทำหน้าที่ได้ แต่รองประธานาธิบดีกลับไม่ได้รับความสนใจและติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวจากสาธารณชน และสื่อมวลชนเท่ากับสตรีหมายเลขหนึ่ง เช่น เมื่อประธานาธิบดีวูดโร วิลสัน (Woodrow Wilson) ล้มป่วยลงใน ค.ศ. ๑๙๑๙ อีดิธ วิลสัน (Edith Wilson) เป็นผู้กำหนดผู้เข้าพบและเรื่องที่จะนำเข้าไปให้ประธานาธิบดีวิลสันพิจารณา เธอมีอิทธิพลมากกว่ารองประธานาธิบดี ทอมัส มาร์แชล (Thomas Marshall) ซึ่งหลายคนจำชื่อเขาไม่ได้ด้วยซ้ำไป

ในการประชุมสุดยอดผู้นำโซเวียต-อเมริกันที่เจนีวา (Geneva Summit Conference) ใน ค.ศ. ๑๙๘๕ เนนซี เรแกน (Nancy Reagan) ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนมากเป็นประวัติการณ์ ภายหลังการประชุมสุดยอดผู้นำที่เจนีวาเสร็จสิ้นลง เมื่อมีการประชุมร่วมกับสภาองเกรส ประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน (Ronald Reagan) ได้กล่าวชื่นชมเนนซี เรแกนต่อสภาองเกรสว่าเธอปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนของอเมริกาได้อย่างยอดเยี่ยม (New York Times November 22, 1985 : A14 in Caroli 2010 : xvii) และเมื่อประธานาธิบดีเรแกนถูกลอบสังหารและบาดเจ็บต้องพักรักษาตัวในช่วง ค.ศ. ๑๙๘๕-๑๙๘๖ เนนซี เรแกนกลายเป็นบุคคลที่ทรงอิทธิพลในทำเนียบขาว เธอสามารถยกสถานะของสตรีหมายเลขหนึ่งขึ้นเสมือนกับเป็นประธานาธิบดีอีกคนหนึ่งในขณะที่รองประธานาธิบดีจอร์จ เอช. ดับเบิลยู. บุช (George H.W. Bush) มีบทบาทน้อยมาก

ในสมัยของฮิลลารี คลินตัน สื่อมวลชนจะสอบถามและรายงานความคิดเห็นของประธานาธิบดีและสตรีหมายเลขหนึ่งเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เสมอ แต่กลับให้ความสนใจต่อรองประธานาธิบดีอัล กอร์ (Al Gore) น้อยมาก ในการสัมภาษณ์ผู้อพยพในทศวรรษ ๑๙๒๐ ว่าบุคคลที่จะขึ้นมาทำหน้าที่แทนหากประธานาธิบดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ พวกเขาตอบว่าภรรยาประธานาธิบดี (Caroli 2010 : xvii)

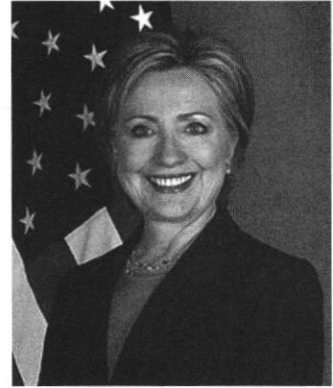
บทบาทสตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกา

สตรีหมายเลขหนึ่งเป็นตำแหน่งที่ไม่มีการแต่งตั้งตามกฎหมายและไม่มีกำหนดหน้าที่และบทบาทอย่างเป็นทางการ ดังนั้น สตรีหมายเลขหนึ่งแต่ละคนจึงทำหน้าที่และแสดงบทบาทตามแต่ที่เห็นว่าเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์และต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับตำแหน่งของสามี บทบาทดั้งเดิมตามประเพณีของสตรีหมายเลขหนึ่งซึ่งเริ่มมาตั้งแต่สมัยมาร์ธา วอชิงตัน คือ การเป็นเจ้าภาพที่ดีของทำเนียบขาว ต้อนรับแขก ไม่ว่าจะเป็นผู้นำของต่างประเทศ นักการทูต คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาองเกรส รวมถึงแขกผู้ทรงเกียรติอื่น ๆ เป็นตัวแทนหรือทูตของประเทศในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับต่างประเทศ สามารถสร้างมิตรทางการเมืองให้กับประธานาธิบดี สตรีหมายเลขหนึ่งเปรียบเสมือน “กองเชียร์” (Cheer Leader) ของประธานาธิบดี เป็นบุคคลที่ปรากฏกายเคียงข้างประธานาธิบดี แต่ไม่ควรโดดเด่นจนเกินไป (Peart 2013)

แม้ว่าสตรีหมายเลขหนึ่งจะไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แต่ก็มีคำกล่าวว่า “การเลือกตั้งประธานาธิบดี ก็เหมือนการเลือกตั้งสตรีหมายเลขหนึ่งด้วย” ชาวอเมริกันต้องเปรียบเทียบว่าภรรยาของผู้สมัครคนไหนที่จะทำหน้าที่สตรีหมายเลขหนึ่งได้อย่างสมภาคภูมิ (Gould 1996 : 18) แม้ว่าในช่วงก่อนสงครามกลางเมือง สตรีหมายเลขหนึ่งยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักมากนัก แต่ก็เป็นที่จับตามองและมีความสำคัญกับตำแหน่งประธานาธิบดี เช่น ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี ค.ศ. ๑๘๒๘ ซึ่งมีการแข่งขันของผู้สมัครอย่างดุเดือด ผู้สมัครของพรรคเดโมแครต แอนดรู แจ็คสันถูกหนังสือพิมพ์ของฝ่ายต่อต้านโจมตีและเรียกร้องให้ผู้อ่านพิจารณาว่า “ภรรยาของแจ็คสันเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำของสังคมผู้หญิงของอเมริกาหรือไม่” (Caroli 2014) ราเซล แจ็คสันถูกกล่าวหาว่าแต่งงานกับแจ็คสันใน ค.ศ. ๑๗๙๑ โดยไม่ได้หย่าขาดอย่างถูกต้องตามกฎหมายกับเลwis ครอบบาร์ดส์ (Lewis Robards) สามีคนแรก แม้ว่าทั้งคู่จะทำพิธีสมรสอย่างถูกต้องอีกครั้งหนึ่งใน ค.ศ. ๑๗๙๔ แต่ประเด็นเรื่องพฤติกรรมนอกใจสามีของราเซลก็ยังคงเป็นประเด็นร้อนแรงที่ฝ่ายตรงข้ามใช้โจมตีแจ็คสันตลอดมา แสดงให้เห็นชัดเจนว่าสตรีที่จะขึ้นมาดำรงตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งจะถูกตรวจสอบควบคู่ไปกับสามี อย่างไรก็ตาม ด้วยความสามารถส่วนตัวของแจ็คสันและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของพรรคเดโมแครต ทำให้แจ็คสันได้รับชัยชนะไปในที่สุด

อีลินอร์ รูสเวลต์ (Eleanor Roosevelt 1933-1945)

ฮิลลารี คลินตัน
(Hillary Clinton 1993-2001)

งานในตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งเป็นงานอาสาสมัคร มีทั้งงานที่ทำร่วมกับประธานาธิบดีและงานที่เป็นผู้แทนของประธานาธิบดี หัวหน้าเจ้าหน้าที่ต้อนรับของทำเนียบขาวเป็นเวลากว่าสามสิบปี เจ บี เวสต์ (J.B. West) ได้สรุปเกี่ยวกับงานของสตรีหมายเลขหนึ่งเอาไว้ว่า “As First Ladies of the land, these women filled the most demanding volunteer job in America. They were not elected, they were legally responsible to no one except the man with whom they had exchanged marriage vows. They had no official title” (Gould 1996 : 15) เนื่องจากเป็นงานอาสาสมัคร สตรีหมายเลขหนึ่งจึงไม่ได้มีชื่อในบัญชีเงินเดือนของเจ้าหน้าที่รัฐบาล แต่กลับเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อประธานาธิบดีมาก

สตรีหมายเลขหนึ่งแต่ละคนมีแนวทางการทำงานเป็นของตนเอง ไม่จำเป็นต้องสืบทอดจากคนเก่าหรือส่งต่อให้คนใหม่ เช่น ในสมัยดำรงตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งดอลลี เมดิสันจะแวะเยี่ยมเยียนครอบครัวของสมาชิกสภาองเกรสที่เพิ่งจะย้ายเข้ามาอยู่ในกรุงวอชิงตัน ดีซี เพื่อแสดงการต้อนรับซึ่งมีส่วนช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประธานาธิบดีเมดิสัน แต่เมื่อออลิซาเบธ มอนโร ภรรยาของประธานาธิบดีเจมส์ มอนโร (James Monroe) ขึ้นมาดำรงตำแหน่งต่อ เธอปฏิเสธที่จะปฏิบัติตัวเช่นนั้น ทำให้สื่อมวลชนวิจารณ์เธอว่าเป็นคนยะโสโอหัง (Caroli 2014) ในสมัยของอีดิธ รูสเวลต์ ภรรยาของประธานาธิบดีทีโอดอร์ รูสเวลต์ เธอทำให้สตรีหมายเลขหนึ่งกลายเป็นผู้นำด้านรสนิยมและแฟชั่น แต่

๕๔ สุธีรา อภิญญาเวศพร

สตรีหมายเลขหนึ่งคนต่อมา เฮเลน แทฟท์ (Helen Taft) และ อัลเลน วิลสัน (Ellen Wilson) ปฏิเสธที่จะเป็นผู้นำสตรีอเมริกันในรูปแบบเช่นนี้

เมื่อขึ้นดำรงตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งของประเทศ ภรรยาของประธานาธิบดีจะเลือกกรณรงคเพื่อปฏิรูปประเทศด้านใดด้านหนึ่ง ส่วนใหญ่พวกเธอจะเลือกเรื่องที่ไม่เป็นประเด็นข้อถกเถียงทางการเมืองที่รุนแรงเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตำแหน่งประธานาธิบดีของสามี เช่น เกรซ คูลิดจ์ (Grace Coolidge) ภรรยาของประธานาธิบดีคาลวิน คูลิดจ์ (Calvin Coolidge) เธอเป็นสุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งคนแรกที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย เธอใช้ภาษามือที่เธอได้รับการฝึกฝนมาสื่อสารเพื่อเรียกร้องให้สังคมสนใจปัญหาของคนหูหนวก แพท นิกสัน (Pat Nixon) ภรรยาของประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน (Richard Nixon) เลือกที่จะปรับปรุงการสะสมงานศิลปะในทำเนียบขาวและกระตุ้นให้ชาวอเมริกันสนใจการทำงานอาสาสมัคร บาบารา บุช (Barbara Bush) ภรรยาของประธานาธิบดีจอร์จ เอช ดับเบิลยู บุช เลือกกรณรงคให้ชาวอเมริกันตื่นตัวรักการอ่านหนังสือ ลอรา บุช (Laura Bush) ภรรยาของประธานาธิบดีจอร์จ บุช สนใจส่งเสริมการอ่านหนังสือเช่นเดียวกับبابารา บุช และมิเชล โอบามา (Michelle Obama) ภรรยาของประธานาธิบดีบารัค โอบามา (Barak Obama) สนใจเรื่องปัญหาวัยรุ่นและการให้ความช่วยเหลือครอบครัวทหาร เรื่องที่สตรีหมายเลขหนึ่งรณรงค์จะได้รับความสนใจจากสาธารณชนและสื่อมวลชน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ อดีตเจ้าหน้าที่ของทำเนียบขาวเปรียบเปรยใน ค.ศ. ๑๙๘๔ ว่าสตรีหมายเลขหนึ่งเหมือนกับมี “ไม้วิเศษ” (Magic Wand) (Caroli 2014)

ในบางครั้ง การรณรงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างจริงจังของสตรีหมายเลขหนึ่ง อาจทำให้เธอมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายบริหารประเทศด้วย เช่น อัลเลน วิลสัน (Ellen Wilson) ภรรยาคนแรกของประธานาธิบดีวูดโร วิลสัน เธอสนใจเรื่องการปฏิรูปที่อยู่อาศัยสำหรับคนยากจนในกรุงวอชิงตัน ดีซี เธอได้เชื้อเชิญให้สมาชิกสภาองเกรสไปเยี่ยมชมผู้คนที่อาศัยอยู่ในตรอกชอกชอยหรือแหล่งสลัมในกรุงวอชิงตัน ดีซี และจัดให้มีการพบปะพูดคุยระหว่างนักปฏิรูปกับสมาชิกสภาองเกรสเพื่อหาทางเสนอร่างกฎหมายที่จะปฏิรูปเรื่องที่อยู่อาศัยของคนยากจน ในที่สุดเรื่องที่เธอรณรงค์ได้กลายเป็นกฎหมาย ใน ค.ศ. ๑๙๑๔ สภาองเกรสได้ผ่านกฎหมายปฏิรูปที่อยู่อาศัยในนามของเธอ “Mrs. Wilson’s Bill” หรือ “Alley Dwelling Bill” นับเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งคนแรกที่ได้รับการ

ยกย่องเช่นนี้ (The First Ladies at the Smithsonian : Policy Advocate 2013) ในการเดินทางรณรงค์หาเสียงให้กับประธานาธิบดีลินดอน จอห์นสัน (Lyndon B. Johnson) ในมลรัฐทางใต้ใน ค.ศ. ๑๙๖๔ เลดี้เบิร์ด จอห์นสัน (Lady Bird Johnson) ได้พบเห็นสภาพแวดล้อมตลอดเส้นทางว่าสกปรกและไม่เป็นระเบียบ เมื่อได้กลับมาเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งอีกวาระหนึ่ง เธอจึงมุ่งมั่นรณรงค์ให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมสองฟากถนนหลวงและเส้นทางรถไฟให้สวยงามและเป็นระเบียบ และเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้สภาองเกรสผ่านกฎหมาย The Highway Beautification Act ใน ค.ศ. ๑๙๖๕ มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับบริเวณสองฟากถนนหลวงและเส้นทางรถไฟให้สวยงาม โยกย้ายแผ่นป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ที่ติดตั้งระเกะระกะสองข้างทางรวมทั้งโกดังเก็บของเก่าทั้งหลายออกไป (Caroli 2014) ความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อยสองฟากถนนหลวงเป็นมรดกสำคัญที่เลดี้เบิร์ดสตรีหมายเลขหนึ่งทิ้งไว้เป็นมรดกแก่ชาวอเมริกัน

ด้วยความที่สตรีหมายเลขหนึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับประธานาธิบดีมากที่สุด จึงเลียงไม่ได้ที่ความคิดเห็นของเธอจะมีอิทธิพลต่อประธานาธิบดี ประธานาธิบดีหลายคนยอมรับอย่างเปิดเผยว่าได้สอบถามความคิดเห็นหรือปรึกษาสตรีหมายเลขหนึ่งก่อนการตัดสินใจในหลาย ๆ เรื่อง เช่น ประธานาธิบดีมิลลาร์ด ฟิลมอร์ (Millard Fillmore) ยอมรับว่าสอบถามความเห็นจากภรรยา อภิเกล ฟิลมอร์ (Abigail Fillmore) ก่อนที่จะตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ ประธานาธิบดีจิมมี คาร์เตอร์ (Jimmy Carter) ยืนยันว่าเจ้าหน้าที่และผู้สื่อข่าวทราบดีว่าโรซาลิน คาร์เตอร์ (Rosalynn Carter) สามารถพูดแทนประธานาธิบดีคาร์เตอร์ได้ทุกเรื่องเพราะท่านปรึกษารือกับภรรยาตลอดเวลา (Carter 1982 : 31-32) นอกจากนี้ โรซาลิน คาร์เตอร์ ยังเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีอีกด้วย

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สตรีหมายเลขหนึ่งสามารถนำเรื่องหรือประเด็นที่พวกเธอสนใจมาบอกกล่าวหรือเรียกร้องความสนใจจากประธานาธิบดีรวมถึงมีอิทธิพลต่อประธานาธิบดี คือ การที่สตรีหมายเลขหนึ่งสามารถพูดคุยปรึกษารือกับประธานาธิบดีเป็นการส่วนตัวได้นอกเวลาราชการ เช่น เบตตี ฟอร์ด (Betty Ford) กล่าวว่าเธอใช้การพูดคุยที่เรียกว่า “Pillow Talk” ในการโน้มน้าวให้ประธานาธิบดีเจอรัลด์ ฟอร์ด (Gerald Ford) คล้อยตามความคิดของเธอซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นผลสำเร็จ ในขณะเดียวกัน ประธานาธิบดีฟอร์ดก็ยอมรับว่าความคิดเห็นของภรรยามีน้ำหนักในการช่วยตัดสินใจโดยเฉพาะเรื่องที่มีประเด็นโต้แย้งมาก เช่น เรื่องการนิรโทษกรรมอดีตประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสันในคดี

๕๖ สุรีรา อภิญาเวศพร

วอเตอร์เกต (Watergate Scandal) เป็นต้น (Caroli 2010 : xvii)

แม้ว่าบทบาทของสตรีหมายเลขหนึ่งมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และการทำหน้าที่ของสามีซึ่งเป็นผู้นำประเทศ แต่บางครั้งบทบาทของเธอก็กลับส่งผลกระทบต่อการต่อต้านจากนักการเมืองและสื่อมวลชน เช่น อีดิธ วิลสัน ภรรยาคนที่สองของประธานาธิบดีวูดโร วิลสัน เมื่อประธานาธิบดีวิลสันล้มป่วยลงด้วยโรคเส้นโลหิตในสมองแตกใน ค.ศ. ๑๙๑๙ อีดิธ วิลสันได้เข้ามาแทรกแซงการทำงานและการตัดสินใจบางเรื่องแทนประธานาธิบดีวิลสัน เธอเป็นผู้พิจารณาว่าใครจะสามารถเข้าพบประธานาธิบดี กลั่นกรองเอกสารเรื่องใดที่จะนำเสนอให้ประธานาธิบดีเห็น (Gould 1996 : xvi) ทำให้สื่อมวลชนเรียกรัฐบาลในช่วงเวลานี้ว่า “petticoat government” (Caroli 2014) หรือในกรณีของแนนซี เรแกนเข้าควบคุมการทำงานของประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกนซึ่งต้องพักฟื้นจากการถูกลอบสังหารระหว่าง ค.ศ. ๑๙๘๕ ถึง ค.ศ. ๑๙๘๖ เธอตรวจสอผู้ที่ จะเข้าพบและเอกสารที่จะนำเสนอต่อประธานาธิบดีเรแกน จนในที่สุดมีการปลดหัวหน้าสำนักงานของประธานาธิบดีเรแกนออกจากตำแหน่ง ทำให้สื่อมวลชนเรียกเธอว่า “getting people fired” (Caroli 2014)

จากการสำรวจจัดอันดับสตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกาของสถาบันวิจัยเยนา วิทยาลัยเยนา (Siena Research Institute, Siena College) ๕ ครั้งตลอดระยะเวลา ๓๒ ปี (ค.ศ. 1982–2014) สตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกาที่ได้รับการยอมรับจากนักประวัติศาสตร์ และนักวิชาการในลำดับต้น ๆ ส่วนใหญ่เป็นสตรีหมายเลขหนึ่งที่แสดงบทบาทในการเป็นผู้ช่วยประธานาธิบดีในด้านต่าง ๆ และสร้างผลงานไว้หลากหลาย เช่น อภิเกล แอดัมส์ ดอลลี เมดิสัน อิลินอร์ รูสเวลต์ และฮิลลารี คลินตัน เป็นต้น

อภิเกล แอดัมส์ ภรรยาของประธานาธิบดีจอห์น แอดัมส์ เป็นสตรีหมายเลขหนึ่งคนแรกของอเมริกาที่แสดงออกชัดเจนถึงความต้องการมีบทบาททางการเมืองร่วมกับสามี เธอได้รับการยอมรับว่าเป็นสตรีที่มีความรู้ ฉลาดเฉลียวและมีความคิดกว้างไกล เป็นผู้ส่งเสริมความสำคัญและสิทธิ เสรีภาพของสตรี ในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๗๗๖ เธอได้เขียนจดหมายถึงประธานาธิบดีแอดัมส์เมื่อครั้งที่เขาเป็นผู้แทนในการประชุมสภาแห่งชาติ (Continental Congress) ซึ่งมีใจความสำคัญว่า “...remember the ladies, and be more generous and favorable to them than your ancestors. Do not put such unlimited power into the hands of the Husbands.” (National Women’s History Museum :

Abigail Smith Adams 2014) เพื่อเตือนประธานาธิบดีแอดัมส์และสมาชิกสภาแห่งทวีปว่าในการพิจารณาร่างกฎหมายต่าง ๆ ไม่ควรละเลยความสำคัญและสิทธิ เสรีภาพของสตรี

เมื่อขึ้นเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งของประเทศ อภิเกล แอดัมส์เรียกร้องให้รัฐจัดการศึกษาให้เด็กหญิงเท่าเทียมกับเด็กชาย เธอแสดงความคิดเห็นว่าผู้หญิงไม่ควรทำหน้าที่เพียงแค่การเป็นภรรยาเท่านั้น แต่ควรแสวงหาความรู้เพื่อจะได้สามารถแนะนำหรือมีอิทธิพลต่อบุตรธิดาและสามีได้ ครั้งหนึ่งในการเดินทางกลับบ้านซึ่งอยู่ทางเหนือของรัฐแมสซาชูเซตส์ เธอได้แวะตรวจเยี่ยมกองทัพนางชาติที่ประจำการอยู่ที่รัฐนิวเจอร์ซีย์ และรายงานต่อประธานาธิบดีว่าเธอปฏิบัติหน้าที่ในนามของผู้แทนของประธานาธิบดี (National First Ladies' Library : Abigail Adams 2014) การที่อภิเกล แอดัมส์มีส่วนร่วมทางการเมืองและมีปฏิริยาไม่เห็นด้วยกับกลุ่มต่อต้านพรรคเฟเดอริสต์ (Anti-Federalist) อย่างเปิดเผย ทำให้อัลเบิร์ต กัลลาติน (Albert Gallatin) นักการเมืองฝ่ายตรงข้ามกับประธานาธิบดีแอดัมส์เรียกเธอว่า “Mrs. President, not of the United States but a faction.” (National First Ladies' Library : Abigail Adams 2014)

สตรีหมายเลขหนึ่งที่โดดเด่นที่สุดของอเมริกาจากการสำรวจทั้ง ๕ ครั้งของสถาบันวิจัยเยนา คือ อิลินอร์ รูสเวลต์ (Eleanor Roosevelt) เธอเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งที่อยู่ในตำแหน่งยาวนานที่สุดและมีบทบาททางการเมืองมากที่สุด เธอเปรียบตัวเองเหมือนกับเป็นหูและตาของประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลต์ (Franklin D. Roosevelt) ผู้ซึ่งป่วยเป็นโรคโปลิโอและมีสุขภาพไม่แข็งแรงจนไม่สามารถเดินได้อย่างมั่นคงตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๒๑ เมื่อทราบผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีใน ค.ศ. ๑๙๓๒ เธอยินดีที่สามีนะการเลือกตั้งและเชื่อว่าเขาจะสามารถนำพาอเมริกาพ้นวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ได้ แต่สำหรับตัวเธอเองนั้น เธอได้เขียนบันทึกว่า “เธอรู้สึกลำบากใจมาก เธอตระหนักดีว่าเป็นการสิ้นสุดชีวิตส่วนตัวของเธอ” (Beasley 2014) อิลินอร์ทำงานเป็นทั้งครู นักเขียนในนิตยสารผู้หญิง พิธีกรทางวิทยุตั้งแต่ทศวรรษ ๑๙๒๐ ทำให้เธอกังวลใจว่าเธอจะไม่สามารถทำงานที่มีความหมายหรือแสดงบทบาทเหมาะสมเมื่อต้องดำรงตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่ง แต่เมื่อเวลาผ่านไป อิลินอร์ก็สามารถเปลี่ยนบทบาทตัวเองจากการเป็นเพียงผู้ดูแลทำเนียบขาวมาเป็นผู้สนับสนุนและที่ปรึกษาคนสำคัญของประธานาธิบดีรูสเวลต์และโครงการนิวติลของเข เธอสอบสวนและรายงานปัญหาความยากลำบากของผู้คนที่เดือดร้อนในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ เธอได้รับจดหมายหลายพันฉบับจาก

๕๘ สุธีรา อภิญาเวศพร

ประชาชนเพื่อขอความช่วยเหลือในช่วงนี้ เธอลืบบี้และเรียกร้องให้มีการขยายแผนการช่วยเหลือผู้เดือดร้อนและเพิ่มโครงการให้หลากหลายมากขึ้น จนเป็นที่รักใคร่ของคนที่เดือดร้อนและยากจนโดยเฉพาะคนผิวดำ นอกจากนี้ อิลินอร์ รุสเวลต์ยังต่อสู้ประเด็นทางการเมืองที่เธอเชื่อมั่นอีกหลายเรื่อง เช่น การเรียกร้องสิทธิของผู้ใช้แรงงาน สิทธิสตรี และสิทธิมนุษยชน เธอต่อสู้เรื่องสิทธิความเท่าเทียมของคนอเมริกันอย่างจริงจัง ใน ค.ศ. ๑๙๓๙ เธอลาออกจากการเป็นสมาชิกจากองค์กร The Daughters of the American Revolution ซึ่งเป็นองค์กรชาตินิยมด้วยเหตุผลที่ว่าองค์กรนี้ปฏิเสธไม่ให้แมเรียน แอนเดอร์สัน (Marian Anderson) นักร้องอัฟริกัน-อเมริกันที่มีชื่อเสียงแสดงในคอนเสิร์ตที่จัดขึ้นในกรุงวอชิงตัน ดีซีเพราะเธอเป็นนักร้องผิวดำ (Beasley 2014) อย่างไรก็ตาม อิลินอร์ รุสเวลต์ประกาศชัดเจนว่าการที่เธอทำงานสังคมสงเคราะห์นั้นไม่ได้เป็นไปเพื่อหาคะแนนเสียงให้สามีแต่อย่างใด

อิลินอร์ รุสเวลต์มีส่วนร่วมทางการเมืองกับประธานาธิบดีรุสเวลต์มากขึ้นเรื่อย ๆ ใน ค.ศ. ๑๙๔๐ เธอได้กล่าวสุนทรพจน์ในที่ประชุมใหญ่ของพรรคเดโมแครตเพื่อเรียกร้องให้สมาชิกพรรคสามัคคีกันและสนับสนุนประธานาธิบดีรุสเวลต์ในการลงชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีในสมัยที่ ๓ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประวัติศาสตร์การเมืองอเมริกา สุนทรพจน์ของเธอได้รับเสียงตอบรับเป็นอย่างดี (Beasley 2014) บทบาททางการเมืองและสังคมสงเคราะห์ของเธอมีส่วนสำคัญที่ทำให้แฟรงคลิน ดี รูสเวลต์ได้เป็นประธานาธิบดีต่ออีกสองสมัย พอล บอลเลอร์ จูเนียร์ (Paul Boller Jr.) ผู้เขียนหนังสือ *Presidential Wives* กล่าวว่า “อิลินอร์แสดงบทบาทของสตรีหมายเลขหนึ่งที่แตกต่างไปจากบทบาทที่สตรีหมายเลขหนึ่งเคยปฏิบัติตามกันมา เธอเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งคนแรกที่ทำให้สัมภาษณ์ เขียนคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ รวมทั้งกล่าวสุนทรพจน์และเป็นตัวแทนของสามีไปในงานต่าง ๆ ที่สามีไปไม่ได้เนื่องจากอาการเจ็บป่วย (Karen 2013) แม้ว่าจะมีผู้ไม่เห็นด้วยกับบทบาทของเธออยู่บ้าง แต่นับว่าเธอเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งที่ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพของสตรีอย่างเด่นชัดและสร้างผลงานคุณูปการแก่อเมริกา

เป็นที่น่าเสียดายว่าสตรีหมายเลขหนึ่งที่สืบทอดตำแหน่งคนต่อมา เช่น เบส ทรูแมน (Bess Truman) ภรรยาของประธานาธิบดีแฮร์รี ทรูแมน และ มามี ไอเซนฮาวด์ (Mamie Eisenhower) ภรรยาของประธานาธิบดีดไวท์ ดี ไอเซนฮาวด์ (Dwight D. Eisenhower) ไม่สนใจที่จะดำเนินตามบทบาทที่อิลินอร์ รุสเวลต์ เริ่มต้นเอาไว้ พวกเขาหันกลับไปเน้น

บทบาทของการเป็นภรรยาและเจ้าบ้านฝ่ายหญิงของทำเนียบขาวมากกว่าที่จะเคลื่อนไหวทางด้านการเมือง

สตรีหมายเลขหนึ่งที่แสดงบทบาททางการเมืองที่คล้ายคลึงกับฮิลลารี รูสเวลต์ และได้รับการจัดอันดับอยู่ในลำดับต้น ๆ เช่นเดียวกัน คือ ฮิลลารี คลินตัน ประธานาธิบดีบิล คลินตัน (Bill Clinton) ได้กล่าวถึงบทบาทของสตรีหมายเลขหนึ่งของฮิลลารี คลินตัน ไว้ว่า “I thought she could have a more positive impact than any First Lady since Eleanor Roosevelt. Of course, since activism would make her more controversial with those who thought First Ladies should stay above the fray, or who disagreed with us politically, but that, too, was part of what our generational change meant. (Clinton 2005 : 469)

ก่อนฮิลลารี คลินตันจะก้าวเข้าสู่ทำเนียบขาว เธอเป็นภรรยาของผู้ว่าการรัฐอาร์คันซอ หนายความที่มีชื่อเสียง เป็นนักต่อสู้เพื่อสิทธิเด็ก และนักปฏิรูปการศึกษา เธอเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งคนแรกที่จบการศึกษาด้านนิติศาสตร์ ด้วยภูมิหลังเช่นนี้ เธอจึงแสดงเจตจำนงที่ชัดเจนว่าเธอจะมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของบิล คลินตันแน่นอน หากเขาได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี ในการปราศรัยช่วยสามีหาเสียงเลือกตั้ง ฮิลลารี ประกาศชัดเจนว่า “ถ้าประชาชนเลือกบิล คลินตัน จะได้เธอไปช่วยทำงานด้วย” (Karen 2013) เมื่อคลินตันชนะการเลือกตั้งได้เป็นประธานาธิบดีและเธอได้ขึ้นเป็นสตรีหมายเลขหนึ่ง เธอได้ทำตามทีลั่นวาจาไว้โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเรื่องประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลคลินตัน เธอเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งคนแรกที่มีสำนักงานอยู่ในปีกตะวันออกของทำเนียบขาวซึ่งเป็นฝั่งเดียวกับที่ทำงานของประธานาธิบดี (The First Ladies at the Smithsonian : Policy Advocate 2013)

เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการประกันสุขภาพแห่งชาติ ฮิลลารีได้กำหนดว่า ผู้ที่จะสามารถเข้าร่วมประชุมได้มีแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเท่านั้น ทำให้กลุ่มผลประโยชน์ที่จะได้รับผลกระทบจากการปฏิรูปครั้งนี้ไม่พอใจและได้ยื่นฟ้องต่อศาลว่าสตรีหมายเลขหนึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เมื่อเธอสามารถเข้าร่วมประชุมได้ ดังนั้นพวกเขาก็ควรจะเข้าร่วมประชุมได้เช่นกัน ผลปรากฏว่าศาลชั้นต้นเห็นด้วยกับคำฟ้องของประชาชน ตัดสินให้พวกเขาเข้าร่วมประชุมได้ แต่ต่อมา ศาลอุทธรณ์ยกคำฟ้องโดยมีความเห็นว่า “ตามธรรมเนียมที่ปฏิบัติกันสืบมานานแล้ว สตรีหมายเลขหนึ่งเป็นผู้รับใช้สังคมมาตลอดและ

ทำหน้าที่เสมือนที่ปรึกษาหรือผู้แทนส่วนตัวของสามีผู้เป็นประธานาธิบดีแม้จะเป็นการทำหน้าที่อยู่เบื้องหลังก็ตาม” (Caroli 2014) ดังนั้นคำสั่งของฮิลลารีจึงสามารถบังคับใช้ได้ อย่างไรก็ตาม กว่าที่ศาลอุทธรณ์จะมีมติออกมา คณะกรรมการนี้เสร็จสิ้นภารกิจและยกเลิกไปก่อนแล้ว จึงไม่มีการฎีกาใด ๆ ต่อไป หลายฝ่ายแสดงความไม่เห็นด้วยกับบทบาทสตรีหมายเลขหนึ่งของฮิลลารี คลินตัน สมาชิกพรรครีพับลิกันในสภาองเกรสยังโจมตีเธอเกี่ยวกับคดีไวท์วอเตอร์ (Whitewater) ซึ่งเธอถูกกล่าวหาว่ามีส่วนร่วมในการตกลงซื้อขายที่ดินที่ผิดกฎหมายในอาร์คันซอ และยังกล่าวหาว่าเธอบงการให้ไล่เจ้าหน้าที่ทำเนียบขาวผู้มีหน้าที่ดูแลเรื่องการเดินทางของประธานาธิบดีออกไปเพื่อแต่งตั้งเพื่อนของเธอจากอาร์คันซอแทน ฮิลลารีปฏิเสธว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในคดีไวท์วอเตอร์และไม่ได้บงการให้ไล่ใครออกจากงาน (Clinton, Hillary 2004 : 437) ในที่สุด เธอก็รอดพ้นจากข้อกล่าวหาเหล่านั้น

บทบาทหลังจากพ้นจากตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกา

เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว สตรีหมายเลขหนึ่งหลายคนเลือกที่จะกลับไปใช้ชีวิตส่วนตัวอย่างสงบ ถอยออกห่างจากชีวิตบุคคลสาธารณะ เช่น มาร์ธา วอชิงตันซึ่งกลับไปใช้ชีวิตเรียบง่ายที่เมาท์เวอร์นอน รัฐเวอร์จิเนีย (Mount Vernon, Virginia) หรืออิลิซาเบท มอนโรซึ่งกลับไปใช้ชีวิตกับครอบครัวอย่างสงบที่เมืองลูดอน รัฐเวอร์จิเนีย (Loudon County, Virginia) เป็นต้น พวกเขาไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอีกต่อไป ขณะเดียวกัน สตรีหมายเลขหนึ่งอีกหลายคนเลือกที่จะทำงานและมีบทบาทด้านการเมืองและสาธารณกุศลด้านต่าง ๆ ต่อไป เช่น อิลินอร์ รูสเวลต์ จากผลงานที่มีมากมายในสมัยดำรงตำแหน่งเป็นสตรีหมายเลขหนึ่ง ทำให้เธอได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนของอเมริกาประจำองค์การสหประชาชาติตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๔๕ ถึง ค.ศ. ๑๙๕๓ และเป็นประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในการร่างปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งได้รับการรับรองใน ค.ศ. ๑๙๔๘ และนับเป็นเอกสารสำคัญฉบับหนึ่งของโลก นอกจากนี้ เธอยังคงเขียนงาน สอนหนังสือและพูดตามสถานีวิทยุและโทรทัศน์ด้วย หัวข้อหรือประเด็นที่เธอมักจะพูดถึงเสมอเป็นเรื่องความคิดเสรีนิยมเมื่อเธอเสียชีวิตลงใน ค.ศ. ๑๙๖๒ เลขาธิการองค์การสหประชาชาติอุทตัน (U Thant) ได้

กล่าววยกย่องว่าเธอเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งของโลก (Beasley 2013)

แจ็กเกอลีน เคนเนดี ยังคงมีบทบาททั้งทางการเมืองและทางสังคม เธอให้การสนับสนุนประธานาธิบดีลินคอล์น บี จอห์นสันในการผ่านร่างกฎหมายหลายฉบับที่เธอเห็นว่าเป็นความต้องการเดิมของประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดีผู้ล่วงลับไปแล้ว นอกจากนี้ เธอยังเป็นผู้ผลักดันโครงการก่อสร้างห้องสมุดประธานาธิบดีเคนเนดีและโครงการอนุรักษ์สถานีรถไฟแกรนด์ เซ็นทรัล (Grand Central Station) ของกรุงนิวยอร์ก ด้วย โรซาลิน คาร์เตอร์ ร่วมมือกับสามีอดีตประธานาธิบดีคาร์เตอร์ทำโครงการ Habitat for Humanity ซึ่งเป็นโครงการสร้างที่อยู่อาศัยให้แก่คนยากจนในประเทศโลกที่สามและเป็นผู้สังเกตการณ์เลือกตั้งในประเทศโลกที่สาม ฮิลลารี คลินตัน ได้รับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกของสหรัฐอเมริการะหว่าง ค.ศ. ๒๐๐๑ ถึง ค.ศ. ๒๐๐๙ และสมัครแข่งขันเป็นตัวแทนของพรรคเดโมแครตในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ค.ศ. ๒๐๐๘ แต่เธอพ่ายแพ้ให้แก่บาร์ค โอบามา ต่อมา ประธานาธิบดีบาร์ค โอบามาได้แต่งตั้งเธอเป็นรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศระหว่าง ค.ศ. ๒๐๐๙ ถึง ค.ศ. ๒๐๑๓

ปัจจัยที่ส่งเสริมบทบาทที่โดดเด่นของสตรีหมายเลขหนึ่ง

การที่สตรีหมายเลขหนึ่งมีบทบาทโดดเด่นและทวีสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน

ปัจจัยแรก เป็นปัจจัยทางประวัติศาสตร์ที่ประธานาธิบดีจอร์จ วอชิงตันและมาร์ธา วอชิงตันได้เริ่มต้นเอาไว้ในการกำหนดให้ที่จะให้สำนักงานของประธานาธิบดีกับที่พักอาศัยอยู่ในอาคารหลังเดียวกัน นั่นคือ ทำเนียบขาว ซึ่งแตกต่างจากผู้นำของประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ทำให้สตรีหมายเลขหนึ่งและครอบครัวมีโอกาสได้พบเห็นและสัมผัสกับบุคลากรทางการเมืองทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาลและสมาชิกสภาองเกรสอยู่ตลอดเวลา ทำให้สตรีหมายเลขหนึ่งจำต้องรับทราบเกี่ยวกับงานของสามีและรับรู้ว่าการเมืองคนไหนที่สนับสนุนหรือต่อต้านสามีของตน เมื่อได้รับรู้แล้วก็ยากที่จะไม่แสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสามี

ปัจจัยที่สอง การที่ประธานาธิบดีอเมริกันมีหน้าที่ทั้งเป็นประมุขของประเทศและเป็นผู้นำรัฐบาลด้วย ดังนั้นเมื่อมีงานพิธีการที่ประธานาธิบดีต้องเป็นประธาน หาก

๕ สุตรีนหมายเลขหนึ่งที่ยังมีชีวิตอยู่ใน ค.ศ. ๒๐๑๓

จากซ้ายไปขวา : มิเชล โอบามา, ลอรา บุช, ฮิลลารี คลินตัน, บาร์บารา บุช และโรซาลิน் คาร์เตอร์

ประธานาธิบดีไม่สามารถเข้าร่วมงานนั้น ๆ ได้ สุตรีนหมายเลขหนึ่งจำต้องปรับบทบาทที่แทน เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยเลดี วอชิงตันและสืบทอดต่อ ๆ มาทำให้สุตรีนหมายเลขหนึ่งปรากฏตัวให้สังคมรับรู้อยู่ตลอดเวลา สุตรีนหมายเลขหนึ่งที่มีบุคลิกโดดเด่นก็ยิ่งทำให้ได้รับความสนใจจากสังคมและสื่อมวลชนมากขึ้น เช่น อภิเกล เมดิสัน ลูซี เฮย์ แจ็กเกอลีน เคนเนดี และแนนซี เรแกน เป็นต้น

ปัจจัยที่สาม ในระบอบการเมืองการปกครองของอเมริกา การเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นการเลือกบุคคลที่สมัครเป็นประธานาธิบดีเพียงคนเดียว ไม่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองที่เขาสังกัด ดังนั้น ภรรยาของผู้สมัครแข่งขันชิงตำแหน่งประธานาธิบดีจึงจำเป็นต้องช่วยสามีรณรงค์หาเสียงหรือเป็นตัวแทนสามีในการหาเสียง เริ่มตั้งแต่การรณรงค์หาเสียงขึ้นต้นเพื่อเป็นผู้แทนของพรรคลงสมัครชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดี เช่น ฟลอเรนซ์ ฮาร์ดิง (Florence Harding) เธอมีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์หาเสียงเลือกตั้งเหมือนกับเป็นผู้จัดการหาเสียงคนหนึ่งของวอร์เรน ฮาร์ดิงในการสมัครเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ค.ศ. ๑๙๒๐ มีการลือว่ามีผู้แทนของพรรคที่มีสิทธิ์ออกเสียงและให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนในการประชุมใหญ่พรรครีพับลิกัน ใน ค.ศ. ๑๙๒๐ ด้วย (The First Ladies at the Smithsonian : Campaigner 2013) จนเธอได้รับ

สมญานามจากสื่อมวลชนว่า “running their husbands’ careers” เลดี้ เบิร์ด จอห์นสัน ซึ่งเติบโตในรัฐเท็กซัสและอลาแบมาได้เดินทางโดยรถไฟขบวนที่เรียกว่า “Lady Bird Special” จากริชมอนด์ เวอร์จิเนียถึงนิวยอร์กลินส์ ลุยเซียนา เพื่อเป็นตัวแทนประธานาธิบดี ลินคอล์น บี จอห์นสัน (Lyndon B. Johnson) พบปะกับผู้นำพรรคเดโมแครตในเมืองต่าง ๆ และปราศรัยหาเสียงในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ค.ศ. ๑๙๖๔ ซึ่งชาวได้กำลังโกรธแค้น ประธานาธิบดีจอห์นสันเพราะเขาเห็นชอบกฎหมายว่าด้วยสิทธิพลเมือง ค.ศ. ๑๙๖๔ (The First Ladies at the Smithsonian : Campaigner 2013) เธอให้สัมภาษณ์ว่ามันเป็นภาระหน้าที่อย่างหนึ่งที่ต้องกระทำเพื่อช่วยงานของสามี (Caroli 2010 : XIX) โรซาลิน คาร์เตอร์ หาเสียงอย่างหนักให้กับสามี จิมมี คาร์เตอร์เพื่อเป็นตัวแทนของพรรคเดโมแครตในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ค.ศ. ๑๙๗๖ (Simeon 2013)

ปัจจัยสุดท้าย ตำแหน่งประธานาธิบดีของอเมริกาเป็นอิสระจากอิทธิพลของพรรคการเมือง ทำให้ประธานาธิบดีสามารถแต่งตั้งผู้ช่วยหรือที่ปรึกษาจากบุคคลใกล้ชิดหรือสมาชิกในครอบครัวก็ได้ เช่น ประธานาธิบดีบิล คลินตัน (Bill Clinton) แต่งตั้งฮิลลารี คลินตันเป็นประธานคณะกรรมการปฏิรูประบบประกันสุขภาพใน ค.ศ. ๑๙๙๓ (Clinton, Hillary 2004 : 193-194)

บทสรุป

ชาวอเมริกันส่วนใหญ่คาดหวังให้สตรีหมายเลขหนึ่งสามารถทำกิจกรรมได้หลากหลายอย่างรวมถึงการจัดการดูแลทำเนียบขาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวสุนทรพจน์ในที่สาธารณะ ทำงานสังคมสงเคราะห์ รับผิดชอบความเสี่ยงทางการเมือง ให้การต่อคณะกรรมการธิการของสภาองเกรส แต่พวกเขาก็ไม่เห็นด้วยมากนักที่สตรีหมายเลขหนึ่งจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศและกำหนดนโยบายของรัฐบาลโดยตรง พวกเขาคิดว่าการแสดงบทบาทเหมือนประธานาธิบดีอีกคนหนึ่งนั้นเป็นการททรยศต่อประชาชน เพราะเธอไม่ได้ผ่านการเลือกตั้งจากประชาชน (Peart, 2013) ประธานาธิบดีคลินตันยังยอมรับว่า “When it came to the First Lady’s role, it seemed Washington was more conservative than Arkansas” (Clinton, Bill. 2005 : 482)

อย่างไรก็ตาม สตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกาแสดงบทบาทและให้ความสำคัญ

กับงานในหน้าที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับมุมมอง ทักษะหน้าที่มีต่อตำแหน่งสตรีหมายเลขหนึ่งและความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างเธอกับสามี สตรีหมายเลขหนึ่งบางคนมีทัศนคติที่ยึดมั่นในธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติ ให้ความสำคัญกับบทบาทการเป็นเจ้าภาพฝ่ายหญิงของทำเนียบขาวและงานสังคมสงเคราะห์ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับงานทางการเมืองของสามีมากนัก เช่น มามี ไอเซนฮาวร์ บาบารา บุช และลอรา บุช เป็นต้น ในขณะที่สตรีหมายเลขหนึ่งอีกหลายคนเห็นว่าบทบาทของสตรีหมายเลขหนึ่งไม่ควรจำกัดเพียงเท่านั้น และควรมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการเมืองของสามีด้วย ซึ่งทำให้เธอกลายเป็นที่ปรึกษาและหุ้นส่วนของประธานาธิบดีทั้งในชีวิตครอบครัวและหน้าที่การงาน เช่น อิลินอร์ รูสเวลต์ โรซาลิน คาร์เตอร์ แนนซี เรแกน และ ฮิลลารี คลินตัน เป็นต้น

แม้ว่าอเมริกาเป็นประเทศผู้นำในการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นประเทศที่ให้ความสำคัญและปกป้องสิทธิสตรี แต่ยังไม่มียุคที่ประเทศเป็นสตรี แม้ว่าในสภาครองเกรสจะมีจำนวนสมาชิกสตรีเพิ่มขึ้นและเคยมีประธานสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นประธานสภาครองเกรสเป็นสตรีแล้ว แต่ยังคงไม่มีแม้แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีที่เป็นสตรี สมาชิกพรรคีพาลิกันและพรรคเดโมแครตไม่ยอมเลือกสตรีเป็นตัวแทนของพรรคลงชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดี มีเพียงแค่ผู้สมัครตำแหน่งรองประธานาธิบดีเท่านั้น ในขณะที่ประเทศประชาธิปไตยอื่น ๆ มีผู้นำประเทศเป็นสตรีแล้ว เช่น อังกฤษ เยอรมนี อินเดีย ปากีสถาน อิสราเอล เป็นต้น และเป็นผู้นำหญิงที่เข้มแข็งและทรงอิทธิพลด้วยทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเทศเหล่านั้นมีระบบการเมืองการปกครองแบบรัฐสภาที่ประชาชนเลือกพรรคการเมือง ไม่ใช่การเลือกผู้นำเป็นรายบุคคลเหมือนกับอเมริกา

บรรณานุกรม

หนังสือ

- Black, Allida. **First Ladies of the United States of America**. Washington D.C. : White House Historical Association, 2009.
- Brady, Patricia. **Martha Washington : An American Life**. New York : Penguin Books, 2005.
- Caroli, Betty Boyd. **First Ladies : From Martha Washington to Michelle Obama**. New York : Oxford University Press, 2010.
- Carter, Jimmy. **Keeping Faith : Memoirs of a President**. New York : A Bantam Book, 1982.
- Clinton, Bill. **My Life**. New York : Vintage Books. 2005.
- Clinton, Hillary Rodham. **Living History**. London : Headline Book Publishing, 2004.
- Gould, Lewis L. ed., **American First Ladies : Their Lives and Their Legacy**. New York : Garland Publishing Inc., 1996.
- Harris, Bill. **The First Ladies Fact Book**. New York : Black Dog & Leventhat Publishers Inc., 2009.

บทความจากอินเทอร์เน็ต

- Beasley, Maurine. **America's First Ladies : Eleanor Roosevelt as First Lady** (Online). Accessed 6 January 2014. Available from History Now : American History Online.
- Berkin, Carol. **America's First Ladies : From the Editor** (Online). Accessed 6 January 2014. Available from History Now : American History Online.
- Brady, Patricia. **America's First Ladies : Martha Washington Creates the Role of the First Lady** (Online). Accessed 6 January 2014. Available from History Now : American History Online.
- Caroli, Betty Boyd. **America's First Ladies : First Ladies' Contributions to Political Issues and the National Welfare** (Online). Accessed 6 January 2014. Available from History Now : American History Online.
- Education-Resources, **National Women's History Museum : Abigail Smith Adams** (Online). Accessed 4 January 2014. Available from <http://www.>

- nwhm.org/education-resources/biography/./abigail-smith-adams
- “Fascinating Facts” (Online). Accessed 4 January 2014. Available from <http://www.firstladies.org/facinatingFacts.aspx>
- First Ladies National Historic Site (Online). Accessed 17 July 2013. Available from http://www.nps.gov/nr/travel/presidents/first_ladies_nhs.html
- Kelly, Martin. Top 10 Most Influential First Ladies (Online). Accessed 4 January 2014. Available from <http://americanhistory.about.com/oo/uspresidents/tp/firstladies.htm>
- “Lady Bird Johnson : Final Tribute” (Online). Accessed 4 January 2014. Available from <http://www.ladybirdjohnsontribute.org/biography.htm>
- Lewis, Jone J. American First Ladies : Wives of the Presidents (Online). Accessed 4 January 2014. Available from <http://womenhistory.about.com/oo/firstladiesusindivid/tp/firstladies.htm>
- National First Ladies’ Library. First Lady Biography : Abigail Adams (Online). Accessed 4 January 2014. Available from <http://www.firstladies.org/biographies/firstladies.aspx?biography=2>
- National First Ladies’ Library. First Lady Biography : Betty Ford (Online). Accessed 4 January 2014. Available from <http://www.firstladies.org/biographies/firstladies.aspx?biography=39>
- National First Ladies’ Library. First Lady Biography : Lucy Hayes (Online). Accessed 4 January 2014. Available from <http://www.firstladies.org/biographies/firstladies.aspx?biography>
- Peart, Karen N. The First Lady : Homemaker or Policy-Maker? (Online). Accessed 17 July 2013. Available from <http://www.scholastic.com/teachers/article.first-lady-homemaker-or-policy-maker>
- Siena College. Siena Research Institute. Ranking America’s First Ladies. Loudonville, NY., 2014.
- Simeon. 12 American First Ladies Who Made A Difference (Online). Accessed 17 July 2013. Available from <http://www.dirjournal.com/articles/12-american-first-ladies-who-made-a-difference/>
- Smithsonian National Museum of American History. The First Ladies at the Smithsonian : Campaigner (Online). Accessed 17 July 2013. Available from <http://americanhistory.si.edu/first-ladies/campaigner>

Smithsonian National Museum of American History. **The First Ladies at the Smithsonian : Hostess** (Online). Accessed 17 July 2013. Available from <http://americanhistory.si.edu/first-ladies/hostess>

Smithsonian National Museum of American History. **The First Ladies at the Smithsonian : Policy Advocate** (Online). Accessed 17 July 2013. Available from <http://americanhistory.si.edu/first-ladies/policy-advocate>

Smithsonian National Museum of American History. **The First Ladies at the Smithsonian : Public Face** (Online). Accessed 17 July 2013. Available from <http://americanhistory.si.edu/first-ladies/public-face>

Troy, Gil. **Betty Ford : A New Kind of First Lady** (Online). Accessed 6 January 2014. Available from History Now : American History Online.

